

JEGYZŐKÖNYV

A Magyar Köztársaság területén élő szlovén nemzeti kisebbség és a Szlovén Köztársaság területén élő magyar nemzeti közösség különjogainak biztosításáról szóló egyezmény figyelemmel kísérésére összehívott Magyar-Szlovén Kisebbségi Vegyes Bizottság XIV. üléséről

I.

Bevezetés¹

A Magyar- Szlovén Kisebbségi Vegyes Bizottság (a továbbiakban: KVB) 2013. október 2-án tartotta ülését Szentgotthárdon. A magyar küldöttséget Répás Zsuzsanna, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkára, a szlovén küldöttséget dr. Boris Jesih államtitkár, a Szlovén Köztársaság Kormánya Határon Túli és a Diaszpórában Élő Szlovének Hivatalának vezetője, a KVB társelnökei vezették.

A KVB a Magyar Köztársaság területén élő szlovén nemzeti kisebbség és a Szlovén Köztársaság területén élő magyar nemzeti közösség különjogainak biztosításáról szóló egyezmény (a továbbiakban: Egyezmény) alapelveit és rendelkezéseit szem előtt tartva a két országban élő magyar és szlovén nemzetiségű időszerű kérdéseinek áttekintése során az alábbiakat állapítja meg:

- A KVB nagyra értékeli a Magyarország és a Szlovén Köztársaság közötti, két évtizedes múltra visszatekintő eredményes együttműködést a nemzeti kisebbségi jogvédelem területén. Az együttműködés elmélyítésének szellemében üdvözli a két kormányfő 2012. novemberi találkozóját, amelyen érintették a két nemzeti közösség számára fontos fejlesztési projekteket is. A KVB üdvözli továbbá a két nemzeti közösség kezdeményezését, miszerint a két külügyminiszter részt vesz a kétoldalú kisebbségvédelmi egyezmény 20. évfordulója alkalmából Szentgotthárdon és Lendván szervezett ünnepi rendezvényen és annak védnökségét vállalja.

¹ A jegyzőkönyv szlovén változatában a „Bevezetés” rész bekezdései számozottak.

- A Magyarország területén élő szlovén nemzetiség, és a Szlovén Köztársaság területén élő magyar nemzeti közösség finanszírozása a két országban uralkodó kedvezőtlen gazdasági helyzet ellenére 2013-ban sem csökkent.
- A két nemzeti közösség fennmaradása szempontjából fontos tartja az anyanyelven folyó hitélet biztosítását.
- A Szlovén Köztársaság és Magyarország kormánya jóváhagyta a KVB 2012. szeptember 26-án, Ljubljanában megtartott XIII. ülésének jegyzőkönyvét.

A Bizottság üdvözli a KVB korábbi ülésein elfogadott ajánlások teljesítésében elért sikereket. Megállapítja ugyanakkor, hogy az ajánlások egy részének teljesítése még nem történt meg, illetve megvalósításuk folyamatban van. A Bizottság felkéri a két kormányt, hogy törekedjen a korábbi, illetve a jelen, XIV. ülés jegyzőkönyvébe foglalt ajánlások mielőbbi teljesítésére.

II.

A felek, miután kölcsönösen tájékoztatták egymást a Kisebbségi Vegyes Bizottság legutóbbi ülése ajánlásainak megvalósulásáról, az alábbi ajánlások fenntartásában állapodtak meg:

1. A KVB üdvözli a Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP) keretén belül megvalósuló, a Nemzetiségi tanulók nevelésének és oktatásának segítése II. tárgyú projektet, amelynek vezető partnere az apátistvánfalvai kétnyelvű általános iskola, valamint számít a projekt megvalósításának zavartalan folytatására és befejezésére.
2. A KVB megállapítja, hogy a Szlovén Köztársaság Alkotmánya 8o. cikkelye harmadik bekezdése értelmében a szlovén parlamentbe minden alkalommal a magyar nemzeti közösség egy képviselőjét is megválasztják. A KVB javasolja,² hogy Magyarország a szlovén nemzetiség számára tegye lehetővé, hogy a magyar Parlamentben nemzetiségi szószólója legyen.

² A jegyzőkönyv szlovén változata szerint a KVB nem „javasolja”, hanem „megállapítja”, hogy Magyarország lehetővé teszi a szlovén nemzetiségi szószóló részvételét a magyar Parlament munkájában. („*Madžarska slovenski narodni skupnosti na Madžarskem omogoča narodnostnega zagovornika v okviru dela parlamenta Madžarske.*”)

3. A KVB megállapítja, hogy a magyar fél tájékoztatta a szlovén felet arról, hogy a Kétvölgy és Felsőszölnök közötti út kiépítésben az előző évhez viszonyítva jelentős előrehaladás történt, a műszaki tényezők alapján az út építése 2013. november 30-ig megvalósítható.

A KVB megállapítja, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság döntése váratlanul elrendelte az útépítéssel kapcsolatos munkálatok leállítását. A magyar fél megerősítette, hogy elkötelezett az útépítés mielőbbi megvalósítása mellett és ehhez minden törvényes eszközt biztosít.

A KVB szorgalmazza, hogy a magyar fél – elkötelezettségének megfelelően – minden törvényes eszközzel segítse elő, hogy az útépítés a kitűzött határidőig befejeződjön.

4. A KVB üdvözlöi a szlovén félnek az olasz és a magyar nemzeti közösségről szóló törvény előkészítésébe fektetett eddigi törekvéseit. A KVB javasolja a szlovén félnek, folytassa a törvény előkészítésével kapcsolatos tevékenységeit, és a törvény előkészítése során tekintse át azokat a törvényi kereteket és lehetőségeket, amelyek lehetővé teszik a magyar községi nemzeti önkormányzati közösségek közvetlen finanszírozását.
5. A KVB megállapítja, hogy a két ország kormánya, 2009. november 27-ei, második találkozóján elfogadott közös nyilatkozatban kötelezettséget vállalt a kétnyelvű területek közigazgatási dolgozói továbbképzésében történő további együttműködésre. A KVB tudatában van annak, hogy mindkét országban romlottak a gazdasági pénzügyi körülmények, így a kérdés rendezése érdekében mindkét félnek javasolja, hogy biztosítsa a kiemelt munkahelyeken dolgozó közalkalmazottak nemzetiségi nyelvi történő továbbképzését, és azt mindkét oldalon a nemzetiségi közösség országos önkormányzataival egyeztetve, a járási hivatalok és a Nemzeti Közigazgatási Intézet közreműködésével valósítsa meg.³

A KVB kéri a szlovén felet, hogy a Közalkalmazottak bérezéséről szóló törvény módosítása előtt kérje ki az Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség véleményét.

³ A jegyzőkönyv szlovén változatában a „járási hivatalok és a Nemzeti Közigazgatási Intézet” nem szerepel.

- 6 A KVB megállapítja, hogy az Országos Szlovén Önkormányzat által fenntartott nevelési-oktatási intézmények zavartalan működése érdekében, a magyar fél az intézmények fenntartásához szükséges további támogatási forrásokat az Országos Szlovén Önkormányzat 2013-as évi költségvetésében biztosítja. A KVB javasolja a magyar félnek az intézmények fenntartásához szükséges költségvetési források hosszú távú és idejében történő biztosítását 2014-től is.
- 7 A KVB megállapítja, hogy a magyar fél, a 2012/2013-as tanévre biztosította a forrásokat a Rába-vidéki szlovén pedagógiai szaktanácsadó működéséhez, és üdvözli a 2013/2014-es tanévre szóló támogatási szerződés aláírását is.

A KVB javasolja a magyar félnek, hogy keressen hosszú távú megoldást a Rába-vidéki szlovén pedagógiai szaktanácsadó működésének finanszírozásához. A KVB javasolja a Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség égisze alatt működő magyar nyelvi szaktanácsos biztosítását.

8. A KVB üdvözli a Szlovénia-Magyarország Határon Átnyúló Együttműködési Program készítését, amely lehetővé teszi közös fejlesztések, együttműködések, partnerségek és stratégiai projektek összekapcsolását. A KVB javasolja a feleknek, hogy a 2014-2020 közötti európai pénzügyi perspektíva figyelembevételével törekedjenek arra, hogy a nemzetiségi önkormányzatok, civil szervezetek és intézmények a határ menti együttműködés keretében fenntartható együttműködések tudjanak kialakítani, és az uniós fejlesztésű projektekben számukra is biztosított legyen az önrész és az előfinanszírozás lehetősége. A KVB üdvözli a Szlovén Köztársaság Kormányának döntését, amellyel 2013 júniusában jóváhagyta a Szlovén Köztársaság Regionális- és Vidékfejlesztési Közalapja Általános Működési Szabályzatának módosításait és kiegészítéseit.

A KVB javasolja a nemzetiségi közösségek aktív bevonását a pályázati bírálóbizottság munkájába.

A KVB üdvözli a szlovén félnél elért eredményeket az EU projektekhez szükséges önrész biztosításánál, hiszen az Endogén regionális politikai intézkedések megvalósításáról szóló rendelet 2013-ban közzétett, 13. cikkelye úgy rendelkezik, hogy a regionális fejlesztési megállapodások keretén belül, a közvetlenül az EU forrásokból támogatott, a nemzeti közösségek gazda-

sági alapjaival kapcsolatos megoldásokat biztosító regionális projekteknél, a Gazdasági Fejlesztési és Technológiai Minisztérium költségvetési forrásai önrész biztosítására is fordíthatók.

9. A KVB üdvözlí a két kormányfő által 2012. november 26-án, Ljubljanában aláírt, a Szlovén Köztársaság Kormánya és Magyarország Kormánya közötti, határon átnyúló közúti kapcsolatok fejlesztéséről szóló Keretegyezményt. A KVB támogatja, hogy a két ország közlekedésért felelős minisztériumainak képviselői a két nemzeti közösség javaslatainak figyelembe vételével mielőbb kezdjék el a szakértői egyeztetéseket a Keretegyezmény melléklettel történő kiegészítéséről. A melléklet tartalmazná a meglévő és a tervezett közúti kapcsolatok listáját különös tekintettel a 2014 és 2020 között megvalósításra javasolt új határkeresztezı közúti kapcsolatokra.
10. A KVB mindkét félnek javasolja, hogy segítse elı a 2014-2020. közötti európai uniós finanszírozási keretbıl, illetve a saját költségvetésébıl a szlovéniai *Népújság* és a magyarországi *Porabje* lapok közös ifjúsági mellékletének kiadását.
11. A KVB ismételten felhívja mindkét fél figyelmét, hogy lejárt az 1992. szeptember 2-án, Budapesten aláírt, „Egyezmény a Szlovén Köztársaság és a Magyar Köztársaság közötti Kulturális-, Oktatás- és Tudományos Együttmőködés” hatálya. A KVB javasolja mindkét félnek, hogy a magyar-szlovén kulturális, oktatási és tudományos együttmőködés elmélyítése érdekében tegyen lépéseket az új egyezmény megkötése érdekében.
12. A KVB továbbra is javasolja a magyar félnek, hogy a Ljubljanai Magyar Nagykövetség, a felmerülı igények alapján biztosítson rendszeres konzuli fogadónapokat Lendván.
13. A KVB javasolja a magyar félnek, hogy adományozzon a Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség részére egy Zala György szobrot.
14. A KVB javasolja a magyar félnek, hogy vizsgálja meg – a szlovén nemzetiség igénye alapján – egy kutatóhely létesítését. A KVB javasolja a szlovén félnek, hogy a meglévı lendvai kutatási infrastruktúra keretén belül, biztosítsa a kutatási tevékenység zavartalan mőködésének lehetıségeit.

15. A KVB megállapítja, hogy a Szlovén Köztársaság már megfelelő számú ösztöndíjat biztosít a magyar nemzeti közösség tagjai részére. A KVB üdvözlí, hogy a magyar állam által a középiskolások számára biztosított nemzetiségi tanulmányi ösztöndíjban részesülők között 2013-tól szlovén nemzetiségi diákok is vannak.
16. A KVB javasolja a szlovén félnek, hogy a muravidéki kétnyelvű oktatás módszertanának erősítésére a magyar közösségnek biztosítson pedagógiai szaktanácsost a kétnyelvű oktatáshoz és a magyar nyelv, mint környezeti nyelv tanításához. A KVB javasolja a magyar félnek, hogy vizsgálja meg a Rába-vidéki mobil pedagógiai asszisztensek alkalmazásának lehetőségét.⁴ Ezen kívül javasolja, hogy a szlovén fél továbbra is biztosítsa a Rába-vidéki mobil pedagógiai asszisztensek alkalmazását. A KVB javasolja a feleknek, hogy vizsgálják meg – a magyarországi szlovén nemzeti közösség és a muravidéki magyarság igényeinek megfelelően – anyaországi vendégtanárok fogadásának lehetőségeit iskoláikban.
17. A KVB javasolja a kétoldalú kulturális örökségvédelmi szakmai kapcsolatok felújítását, valamint közös szlovén-magyar szakmai program kidolgozását az épített kulturális örökség kutatására, ápolására és megőrzésére, bevonva a két nemzetiségi közösség képviselőit.

A KVB mindkét félnek javasolja, hogy a közös célok elérése érdekében folyamodjanak európai forrásokért is.
18. A KVB üdvözlí a szlovén közösség központi kulturális intézménye, a szentgotthárdi Szlovén Kulturális és Információs Központ működésének támogatásáról szóló döntést. Az Országos Szlovén Önkormányzat, és a Magyarországi Szlovének Szövetsége között kötött megállapodás alapján a KVB javasolja a magyar félnek, hogy hosszútávon is tegye lehetővé a finanszírozás biztosítását, amely lehetővé teszi a központ kulturális és nonprofit tevékenységének folytonosságát.
19. A KVB megállapítja, hogy a szlovén fél elkészítette a Szlovén Köztársaságban élő olasz és magyar nemzeti közösség tagjai nemzetiségi és nyelvi meghatározásáról szóló tanulmány tervezetének javaslatát. A KVB javasolja to-

⁴ A jegyzőkönyv szlovén változatában ez a mondat nem szerepel.

vábbbá mindkét félnek egy olyan határon átnyúló EU-s projekt kidolgozását, amely lehetővé tenné a Muravidék egyes településein élő magyarok nemzeti és nyelvi hovatartozásáról a kérdőíves felméréssel történő adatfelvételt.

20. A KVB üdvözli, hogy a magyar fél támogatásának köszönhetően a Radio Monošter finanszírozásában és az adásidő emelkedésében jelentős előrelépést történt. A KVB megállapítja, hogy a magyar fél által biztosított 2012. évi többlettámogatás beépült az OSZÖ 2013. évi költségvetési támogatásába, aminek köszönhetően a Radio Monošter alapvető működési költségei biztosítottak. A KVB javasolja a magyar félnek, hogy a jövőben is biztosítson elegendő forrást a Radio Monošter zavartalan működéséhez.
21. A KVB üdvözli az Országos Szlovén Önkormányzat felsőszölnöki székháza felújítási támogatásának I. ütemére vonatkozó döntést. A KVB javasolja a magyar félnek, hogy 2014. évben biztosítsa a szükséges felújítási munkálatok II. ütemének elvégzését finanszírozó forrásokat a megnövekedett feladatellátás feltételeinek biztosítása céljából.
22. A KVB üdvözli a szentgotthárdi Pável Ágoston Helytörténeti és Szlovén Nemzetiségi Gyűjtemény, mint a szlovén nemzetiség bázismúzeuma jogi státusának rendezését, és a működéshez szükséges szakmai személyzet és források biztosítását.

A KVB üdvözli a szlovén fél nyitottságát, hogy megoldást találjon a Lendvai Könyvtár és a lendvai Galéria-Múzeum központi magyar nemzetiségi státusának rendezésére.

23. A KVB javasolja a szlovén félnek, hogy a „Magyar nyelv, mint második nyelv külső differenciálása a Lendvai Kétnyelvű Középiskolában” című kísérleti projekt befejezését követően is tegye lehetővé a lendvai kétnyelvű középiskolában a szlovéniai egynyelvű iskolákból érkező diákok számára a magyar nyelv külön csoportban történő tanulását (a magyar, mint második nyelv).

A KVB javasolja a szlovén félnek, hogy a jövőben is biztosítsa a feltételeket a „Egyidejű írás- és olvasástanítás magyar és szlovén nyelven a kétnyelvű általános iskolában” kísérleti projekt megvalósításához. A KVB javasolja, hogy vizsgálja meg a két projekt folytatásához további európai források bevonásának biztosítását.

24. A KVB javasolja a magyar félnek, biztosítson állami ösztöndíjas hallgatók számára betölthető kapacitást a szlovén nemzetiségű hallgatóknak a Nyugat Magyarországi Egyetem keretében működő, szombathelyi Savaria Egyetemi Központ Szlovén Nyelv és Irodalom Intézeti Tanszékén és a budapesti ELTE-n.

A KVB mindkét félnek javasolja évfolyamonként egy beiratkozott hallgató (magyar és szlovén nyelv tanulása) esetén is a tanulmányi lehetőségek feltételeinek megvizsgálását.

A KVB mindkét félnek javasolja, hogy továbbra is tegye lehetővé az anyanyelv ingyenes tanulását az egyetemek nappali tagozatos hallgatói számára.

25. A KVB javasolja a feleknek a nemzetiségileg vegyesen lakott térség úthálózatának minőségi javítását, felújítását és karbantartását a két nemzetiségi közösség javaslatai figyelembe vételével.⁵
26. A KVB javasolja mindkét félnek a két országban folyó akkreditált pedagógiai továbbképzés kölcsönös elismerését és a pedagógusok minősítési rendszerébe történő bevonását.
27. A KVB javasolja, hogy a szlovén fél a továbbiakban is – és megfelelő időbeni ütemezéssel – biztosítsa a Rába-vidéki kétnyelvű iskolák iskolán kívüli szlovén anyanyelvi kulturális tevékenységének finanszírozását (szlovén mentorok, illetve csoportvezetők).

A KVB javasolja a magyar félnek, hogy az eddigi gyakorlatnak megfelelően továbbra is biztosítsa a muravidéki kétnyelvű iskoláknak az iskolán kívüli magyar anyanyelvi kulturális tevékenység finanszírozását (magyar mentorok, illetve csoportvezetők).

28. A KVB mindkét félnek ismételten javasolja vizsgálja meg annak lehetőségét, hogy a két nemzeti közösség tagjai számára a határ mindkét oldalán biztosítsa a gazdasági alapot megteremtő rendszer kialakítását az Európai Unió források bevonásával.

⁵ A jegyzőkönyv szlovén változata szerint a KVB nem a „feleknek”, hanem az „útfenntartóknak” tesz erre itt javaslatot.

III.

A KVB az alábbi új ajánlások elfogadásában állapodott meg:

1. A KVB javasolja a feleknek, hogy vizsgálják meg egy multimédiás kulturális intézmény létrehozásának lehetőségét a szlovén nemzetiség számára, amelyben művészeti galéria, könyvtár és olvasóterem is működik.
2. A KVB mindkét félnek javasolja, hogy a folyó és a jövő évben, ne csökkenjen a nemzetiségeknek szánt források mértéke az előző évekhez viszonyítva.
3. A KVB javasolja a szlovén félnek, hogy a nemzetiségileg vegyesen lakott területen a községek esetleges átszervezése, összevonása esetén kérje ki a Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség véleményét.
4. A KVB ajánlja a feleknek, hogy vizsgálják meg az önkéntes és kötelező továbbképzések anyanyelven történő biztosításának a lehetőségét a muravidéki magyar és a Rába-vidéki szlovén gazdák számára.
5. A KVB javasolja a magyar félnek, hogy a következő nemzetiségi helyi választások során keresse a szlovén nemzetiségi önkormányzat megalapításának lehetőségét Orfaluban.

HATÁROZATOK

A Felek megállapodnak abban, hogy következő ülésüket 2014-ben, Szlovéniában tartják, és ezen az egyes területek bemutatják az ajánlások végrehajtása során elért eredményeiket, a megvalósítás során esetlegesen felmerülő akadályokat, valamint a további tevékenységek ütemezésére és forrásainak biztosítására vonatkozó terveiket.

A felek megállapodtak, hogy mindkét küldöttség tagjai a következő ülést megelőzően meglátogatják a muravidéki magyarság és a Rába-vidéki szlovének intézményeit és szervezeteit.

A jegyzőkönyv két példányban készült, magyar és szlovén nyelven. Mindkét változat egyaránt hiteles.

Szentgotthárd, 2013. október 2.

Répás Zsuzsanna
a Vegyes Bizottság Magyar Tagozatának
elnöke

dr. Boris Jesih
a Vegyes Bizottság Szlovén
Tagozatának elnöke